

ՌՈՒԲԵՆ ՄԻՐՋԱԽԱՆՅԱՆ

Պատմական գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր

ՀՀ Մշակույթի վաստակավոր գործիչ

ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՆՎԻՐՅԱԼԸ

Նովվական առաքելությունն անդադրում եւ հոգսաշատ ջանասիրություն է: Հովիվը պետք է, համաձայն աստվածահաճո Պողոսի, լինի «բոլորի հետ ամեն ինչ» (Պողոս Առաքեալի Առաջին թուղթը՝ Թ. 22), որպեսզի իր ինքնամոռաց առաքելությամբ «թերեւս փրկի ոմանց»: Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն իրագործում է սիրո եւ Հայ Առաքելական Եկեղեցուն, Եկեղեցու հավատարիմ զավակներին եւ Քրիստոսից սփռված փնտրող ամենքին նվիրաբերման այս սխրանքը: Փորձության պահին նրա իմաստուն խոսքն ակնածանքով եւ հույսով է լցնում հավատացյալների սրտերը՝ ուժ հաղորդելով եւ օգնելով հաղթահարել դժվարությունները: Իսկ Հայ Առաքելական Եկեղեցին, առերեսվելով կրթական գործունեության ընթացքում ծագած բազում մարտահրավերներին, զգալի ազդեցություն ունի քրիստոնեական արժեքների հիման վրա երիտասարդ սերնդի դաստիարակության հարցում:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կրթական գործունեությունը ծավալուն է ու բովանդակալից: Դեռեւս 90-ական թվականների սկզբում Վեհափառ Հայրապետը, հանդիսանալով Արարատյան Հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ, նախաձեռնեց այդ տարիներին լքված, խորհրդային շրջանում պիոներ պալատներ հանդիսացող շենքերի վերականգնումը եւ վերագործադրումը որպես հայորդյաց տներ: Ծրագիրը ենթադրում էր հոգեւոր եւ գեղարվեստական դաստիարակություն հաղորդել դպրոցական տարիքի հազարավոր երեխաների: Սկզբում հայորդյաց տները երեքն էին եւ գործում էին Երեւանում, յուրաքանչյուրն ուներ գեղարվեստական կրթության տարբեր ուղղվածությամբ տասնյակ խմբակներ: Նորին Սրբության նախաձեռնությունն իրականացվում էր Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության նյութական օժանդակությամբ:

Անցած երեք տասնամյակների ընթացքում հազարավոր երեխաներ հանդիսացան Հայորդյաց տների սաներ, սովորեցին արվեստ եւ արհեստ, հայրենասիրական կրթության դասեր առան: Նրանց հասանելի դարձան մեր ժողովրդի հոգեւոր արժեքները: Հայորդյաց տների համակարգն այսօր ընդգրկում է ութ խոշոր հաստատություն ինչպես Երեւանում, այնպես էլ Գյումրիում, Աշտարակում, Էջմիածնում ու Վանաձորում: Կարելի է հստակ արձանագրել, որ նման ծավալով, բովանդակային արդյունքով այս ձեռնարկումը Հայաստանի անկախության ժամանակաշրջանում աննախադեպ է:

Առաջին դարաբաղյան պատերազմի ծանր տարիներին, երբ մոլթ էր պատել երկիրը, Հայորդյաց տները լույս էին տալիս հարյուրավոր երիտասարդների, լավատեսական հույս ներշնչում ազգային ապագայի նկատմամբ:

Գարեգին արքեպիսկոպոս Ներսիսյանն (այժմ՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս) ամեն օր զբաղվում էր Հայորդյաց տների կազմակերպչական եւ նյութական խնդիրներով՝ հանդիսանալով քահանայական ծառայության բացառիկ օրինակ:

Սորին Սուրբ Օծության կողմից կարեւորագույն տեղ է հատկացվում Գեւորգյան հոգեւոր ճեմարանի գործունեությանը: Այդ մոտեցումը բնական է՝ ճեմարանը եղել է եւ հանդիսանում է Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու գլխավոր ուսումնական հաստատությունը:

Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, հանդիսանալով Գեւորգյանի շրջանավարտ, հետագայում դասավանդելով հաստատությունում, ամենօրյա ուշադրության էր արժանացնում ճեմարանի սաների ուսումնակրթական գործընթացին, կենցաղային պայմաններին: Վեհափառ Հայրապետի անմիջական ջանքերով 2002 թվականին ճեմարանն ստացավ բարձրագույն ուսումնական հաստատության կարգավիճակ, հիմնովին վերանորոգվեց հաստատության շենքը: Կարող ենք անձնապես վկայել, որ Վեհափառը բացառիկ ուշադրություն է ցուցաբերում ճեմարանի դասախոսական կազմի ձեւավորմանը: Այդ գործում սկզբունքը հետեւյալն է՝ Գեւորգյանում պետք է դասավանդեն երկրի լավագույն մասնագետները, ճանաչված գիտնականներն ու մանկավարժները:

1990 թվականին Արարատյան Հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Գարեգին արքեպիսկոպոսի նախաձեռնությամբ հիմնադրվեց Սեւանի Վազգենյան դպրանոցը: Վեհափառ Հայրապետի

մեծագույն ջանքերի արդյունքում 2004 թվականին ավարտվեց Վազգենյան դպրանոցի մասնաշենքը: 2000 թվականին Վազգենյան դպրանոցի 10-ամյակին նվիրված հանդիսությունը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը մասնավորապես նշեց. «Տարիներ առաջ, երբ այցելեցի Սեւանա կղզի, Խրիմյան Հայրապետի ընծայարանի շենքի առջեւ, հայացքս հառած բարձունքում մենավոր կանգնած, կարծես սրբացած հայոց վանքերին, հանկարծ մտածում եւ ներշնչանք ունեցա հոգեւոր-կրթական հաստատություն մօտելու այդ մենաստանը, այդ կղզին... Մեր երազը դարձավ իրականություն՝ շնորհիվ անձնվեր մանկավարժների, շնորհիվ քաջ, արի, նվիրյալ մեր սաների: Բազմաթիվ փորձությունների, վտանգների միջով անցավ կրթական մեր կյանքը Սեւանի դպրանոցում, եղան պահեր, երբ թվում էր, թե պիտի փակվի, լուծարվի կրթական այդ հաստատությունը, բայց սերը, երազը, նպատակը, տեսիլքը, որ ունեին դպրանոցի սաներն ու դասախոսական կազմը, նրանց ոգի հաղորդեց, ուժ ու կամք պարգեւեց՝ հաղթահարելու բոլոր դժվարությունները»:

Իրապես, սերը, երազը, նպատակը, տեսիլքը առաջնորդում են Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին իր բոլոր աստվածահաճո ծրագրերի իրականացման գործում:

2009 թվականին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդը հիմնադրեց «Հորնեկեան հանրակրթական դպրոց» հաստատությունը: Դպրոցի շենքը կառուցվեց Էդուարդո Էօրնեկյանի հովանավորությամբ: Լինելով Վեհափառ Հայրապետի ուշադրության կենտրոնում, դպրոցը լավագույններից է տարածաշրջանում: Այդ մասին վկայում են հաստատությունում սովորելու ցանկություն ունեցողների՝ տարեցտարի թվական պատկառելի աճը: Հօրնեկեան հանրակրթական հաստատությունը, անշուշտ, դպրոցական համակարգի լավագույն օրինակներից է հանրապետությունում:

2011 թվականին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն օրհնության խոսք ուղղեց Մանկավարժական համալսարանի շրջանավարտներին՝ հանրակրթական դպրոցների ապագա ուսուցիչներին: Հայրապետը մասնավորապես ասաց. «Երիտասարդ սերնդի կրթությունն ու դաստիարակությունը յուրաքանչյուր ազգի հուսալի ապագայի կարեւոր պայմաններից է, եթե ոչ գլխավոր երաշխիքը, քանզի կյանքի բոլոր ոլորտներում գիտելիքներն ու հմտություններն սկսվում են ուսուցանելուց եւ ուսանելուց: Մատաղ սերնդին գիտության տառը սովորեցնելուց բացի, կարեւոր է նաեւ նրանց հոգեւոր ներաշխարհի ու ազգային նկա-

րագրի ձեւավորումը՝ հիմնված քրիստոնեական մեր հավատքի եւ ազգային մեր արժեքների վրա: Հայոց ուսուցչապետեր եւ առաջին ուսուցիչներ Սահակ Պարթեւ Կաթողիկոսի, Մեսրոպ Մաշտոց վարդապետի եւ դարեր շարունակ անխոնջ ջանքով սերունդներ կրթած մեր մեծ մանկավարժների արդար երախտիքով մեր ժողովուրդը պահպանեց քրիստոսագրոշմի հավատքը, ինքնուրույն ու մշակույթը, մեր Եկեղեցին ու հայրենիքը սիրելու եւ պաշտպանելու ոգին ու կամքը, հայրենի պետականությունը կերտելու երազն ու ձգտումը»:

Հայրապետի կոչն էր ապագա մանկավարժներին՝ պահպանել ազգային մեծերի կերպարն ու օրինակը, աշխատանքում դարձնել առաջնորդող ուժ, ոգեշնչման աղբյուր եւ դժվարություններ հաղթահարելու զորություն:

Առաջնորդվենք ու հավատարիմ մնանք Վեհափառ Հայրապետի պատգամին:

